

ЯЄЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЕЙ ЗА РІЗНОГО РІВНЯ ЗЕРНА ПАЙЗИ У КОМБІКОРМІ

О. Заяць, н. с.

Інститут землеробства і тваринництва західного регіону УААН

С. Вовк, д. б. н.

Львівський національний аграрний університет

Ключові слова: несучі кури, годівля, зерно пайзи, яєчна продуктивність.

Key words: laying hens, feeding, grain of echinocloa frumentacea, eggs productivity.

The using of seed echinocloa frumentacea in hen's feed during their edge of productivity makes a positive effect on metabolic process and increases of egg productivity and improves egg quality.

Постановка завдання. Відомо, що основну частину комбікормів (60 – 70%) для птиці складають зернові корми [1-3]. Найпоширенішими серед них є кукурудза, пшениця, ячмінь, сорго, овес, жито, тритікале та просо [4-6]. Ці корми добре вивчені й вважаються традиційними для раціонів курей. Однак у літературі дуже мало інформації щодо продуктивної дії в раціонах курей просяних культур, зокрема пайзи, зерном якої можна значно поповнити дефіцит кормового зерна у раціонах птиці [7-9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пайза належить до просовидних культур, родини злакових, проте даних щодо її використання в годівлі сільськогосподарської птиці досить мало, тому це питання потребує детальнішого вивчення. Використання зерна пайзи в годівлі птиці становить інтерес як з економічного, так і з фізіолого-біохімічного погляду, оскільки зерно пайзи можна використовувати у раціонах птиці цільним, що не потребує додаткових затрат енергії на його подрібнення, і дозволяє зберегти поживну цінність зернівки за рахунок відсутності втрат поживних речовин під час розмелювання зерна [2; 10-12].

У низці робіт показано, що використання цільного зерна в годівлі птиці сприяє кращому розвитку шлунково-кишкового тракту і репродуктивних органів, що у свою чергу позитивно впливає на їх ріст, статеву зрілість і несучість [2; 3; 8; 11–13].

Постановка завдання. Метою роботи було дослідження впливу згодовування різної кількості цільного зерна пайзи у складі комбікорму на яєчну продуктивність та якість харчових яєць курей.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводили в умовах ТзОВ „Загаї” Кам'яно-Бузького району Львівської області на чотирьох групах курей-несучок породи „Хай-Лайн” – аналогів за живою масою і віком, по 50 голів у групі згідно зі схемою (табл. 1).

Таблиця 1

Схема дослідю

Групи	Кількість голів	Дослідний період (днів)	Характер годівлі
I (контрольна)	50	90	Основний комбікорм (ОК)
II (дослідна)	50	90	ОК з вмістом 3% цільного зерна пайзи
III (дослідна)	50	90	ОК з вмістом 5% цільного зерна пайзи
IV (дослідна)	50	90	ОК з вмістом 10% цільного зерна пайзи

Умови утримання птиці відповідали загальноприйнятій технології вирощування та утримання в клітках.

Починаючи з 210-денного віку, перша (контрольна) група курей упродовж дослідного періоду отримувала повноцінний комбікорм, виготовлений в умовах господарства. Дослідним групам курей згодовували комбікорм, аналогічний контрольному за складом, але у II, III і IV групах використовували цільне зерно пайзи у кількостях 3; 5 і 10% відповідно замість аналогічної кількості меленого зерна пшениці. У дослідженнях використовували зерно пайзи вітчизняного сорту Надія селекції Інституту землеробства і тваринництва західного регіону УААН.

Упродовж періоду дослідження проводився щоденний облік яєчної продуктивності. Крім цього, визначали масу яєць способом вагового аналізу за загальноприйнятими методиками [14].

Отриманий цифровий матеріал обробляли статистично, використовуючи стандартні комп'ютерні програми.

Проведеними дослідженнями встановлено, що згодовування у складі комбікорму цільного зерна пайзи істотно підвищує несучість птиці та збільшує масу знесених яєць (див. рис., табл. 1).

Дослідженнями встановлено, що включення до складу комбікорму курей 3; 5 та 10% зерна пайзи замість аналогічної кількості подрібненого зерна пшениці сприяло підвищенню несучості птиці відповідно на 9,9; 12,5 і 7,2% порівняно з несучками контрольної групи. При цьому слід відзначити, що саме використання 5% зерна пайзи у складі комбікорму виявило найбільший стимулюючий вплив на рівень несучості курей, що очевидно, пов'язано з оптимальним надходженням у складі раціону рівня поживних речовин.

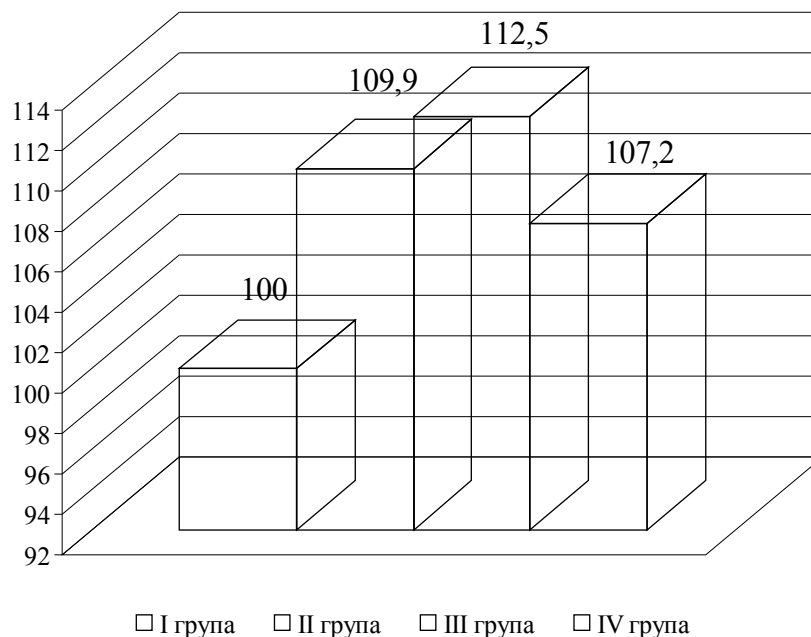

Рис. Несучість птиці за різної кількості цільного зерна пайзи у комбікормі, %.

Використання у годівлі курей комбікорму із вмістом 5% зерна пайзи порівняно із 3 і 10% виявило найбільш виражений позитивний вплив і на інші показники продуктивності курей (табл. 2). Зокрема, показник несучості на одну голову у III дослідній групі був найвищим і становив 82,74 шт. яєць, а у II і IV дослідних групах його значення відповідно становило 80,82 і 78,82 штук. При цьому маса знесених яєць також найбільшою була в курей III групи і становила 64,52 г ($p < 0,01$), тоді як цей показник у II і IV дослідних групах становив відповідно 63,22 і 64,31 г ($p < 0,05$).

Таблиця 2

Продуктивність піддослідних курей	
Показник	Група

	I	II	III	IV
Всього знесених яєць за дослідний період, шт.	3676	4041	4137	3941
Несучість (на середню несучку), шт.	73,52	80,82	82,74	78,82
Середня маса яйця, г	62,97±0,20	63,22±0,30	64,52±0,26* *	64,31±0,41*
Кількість ячної маси на несучку за: – 30-денний період, г	1543,3	1703,0	1779,3	1689,7
– всього за дослід (90 днів), г	4630	5109	5338	5069
Збереженість поголів'я курей, %	100	100	100	100

Примітка: вірогідність відмінностей у значеннях між контрольною і дослідними групами становить * — $p < 0,05$; ** — $p < 0,01$; *** — $p < 0,001$.

Зокрема, важливим показником, який характеризує продуктивність курей-несучок, є отримання від них певної кількості ячної маси, що залежить від кількості знесених яєць та їх ваги.

Як свідчать дані таблиці, і за цим показником птиця III групи дала значно більший вихід ячної маси за дослідний період, яка становила 5338 г, тоді як від курей II групи отримано за вказаний період 5109 г ячної маси, а від несучок IV групи – лише 5069 г. Загальна кількість знесених яєць за 90-денний експериментальний період також була найвищою у III дослідній групі курей.

Також встановлено, що використання цільного зерна пайзи в комбікормі не виявило впливу на збереженість поголів'я птиці, яка в усіх групах за дослідний період становила 100%.

Висновки. Введення цільного зерна пайзи у комбікорм курей у пік несучості замість 3 – 10% подрібненого зерна пшениці підвищує ячну продуктивність і збільшує масу харчових яєць. Найвищі показники продуктивності виявлено в курей, які отримували комбікорм з вмістом 5% зерна пайзи. Птиця, якій згодовували цей комбікорм, мала більшу на 12,5% несучість порівняно із контролем і вищу на 2,5% масу яєць.

Бібліографічний список

- Кулик М.Ф. Рациональное использование зерна у годівлі сільськогосподарських тварин / М. Ф. Кулик, М. В. Бабійчук, В. В. Хіміч. – К. : Урожай, 1988. – 88 с.
- Рекомендації з використання цілого зерна злаків в комбікормах для птиці / Н. І. Братишко, О. В. Притуленко, В. М. Гордієнко, Т. Є. Клименко ; за ред. Ю. О. Рябоконя. – Бірки, 2006. – 40 с.
- Ціле зерно в комбікормах (використання не розмеленого зерна в комбікормах для молодняку курей) / О. В. Притуленко, В. М. Гордієнко, Т. Є. Клименко, Альхадж Татух Мухамед Хасан // Сучасне птахівництво. – 2003. – № 12. – С. 6 – 7.
- Довідник по годівлі сільськогосподарських тварин / Г. О. Богданов [та ін.] ; за ред. Г. О. Богданова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Урожай, 1986. – 488 с.
- Мельник В. В. Корми для птиці / В. В. Мельник // Сучасне птахівництво. – 2007. – № 5/6. – С. 14 – 20.
- Кормление птицы : справочник / В. П. Агеев, И. А. Егоров, Т. М. Околелова, П. Н. Паньков. – М. : Агропромиздат, 1987. – 192 с.
- Бугай С. М. Рослинництво / С. М. Бугай. – [вид. 3-тє, перероб. і допов.] – К. : Вища шк., 1978. – 384 с.
- Ленкова Т. Н. Эффективность использования нетрадиционных видов зерна в комбикормах для бройлеров и кур-несушек / Т. Н. Ленкова // Птицефабрика. – 2006. – № 8. – С. 30 – 35.
- Несміян І. Н. Однорічні кормові культури / І. Н. Несміян. – К. : Урожай, 1966. – 326 с.
- Комбікорми з цілим зерном злакових в годівлі курей-несучок / О. В. Притуленко [та ін.] // Птахівництво. – 2004. – Вип. 54. – С. 79 – 83.
- Манукян В. А. Научное обоснование повышения полноценности кормления высокопродуктивной птицы : автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра с.-х. наук : спец. 06.02.02 "Кормление сельскохозяйственных животных и технология кормов" / Вардгес Агавардович Манукян. – Сергиев

Посад, 2007. – 28 с.

12. Тищенко Т. А. Цельное зерно пшеницы в рационах молодняка мясных кур : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. биол. наук : спец. 06.02.02 "Кормление сельскохозяйственных животных и технология кормов" / Т. А. Тищенко. – Сергиев Посад, 2002. – 24 с.
13. Комбікорм для індичок з цілим зерном пшениці / В. М. Гордієнко, Ю. Н. Батюжевський, О. В. Притуленко, Т. Є. Клименко // Ефективні корми і годівля. – 2005. – № 8 (8). – С.27 – 28.
14. Методи контролю повноцінності комбікормів для птиці та оцінка кількості і якості її продукції / МАП України [та ін.]. – Львів : [б. в.], 2004. – 186 с.